

alfa
ASIANAJOTOIMISTO

VAASAN HALLINTO-OIKEUELLE

ASIA

Valitus Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan 13.12.2021 antamasta päätöksestä asiassa **Dnro 472/11.01.00/2021**, maa-aines- ja ympäristölupa, hakijana Liuskemestarit & Co Oy

Muutoksenhakijat

1. – jakamattoman kuolinpesän osakkaat

ja

2.

Asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja, VT
Asianajotoimisto Alfa Oy
Hämeenkatu 20 A, 33200 TAMPERE
puh. (03) 3142 9000

[@alfalaw.com](mailto:alfalaw.com)

Päätöksen tiedoksisaanti ja valitusaika

Valitusaika päättyy lautakunnan päätöksen mukaan 19.1.2022 (lupapäätös ja valitusosoitus on liitteenä 1). Päätös on kuulutettu 13.12.2021 ja tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen 7 päivän kuluttua tästä. (liite 2)

Valitusoikeuden peruste

Muutoksenhakijat ovat asianosaisia, sillä lupapäätös vaikuttaa heidän etuihinsa ja oikeuksiinsa.

jakamattoman kuolinpesän osakkaat omistavat päätöksen kohteena olevan otto-, louhinta- ja murskaamoalueen naapurikiinteistön . Lupapäätöksen mukaisesta toiminnasta aiheutuu ympäristön pilaantumisen vaaraa, haittaa sekä kohtuutonta rasisusta valittajien omistajalle kiinteistölle.

on vuokrannut em. kiinteistön jakamattomalta kuolinpesältä ja harjoittaa kyseisellä kiinteistöllä liuskekiven louhintaa ja jatkojalostusta sekä myyntiä. Lupapäätöksen mukaisesta toiminnasta aiheutuu kohtuutonta haittaa ja rasisusta valittajien harjoittamalle toiminnalle.

VAATIMUKSET

Päätöksen täytäntöönpanon keskeyttäminen muutoksenhaun ajaksi

Hakijalle on annettu lupa aloittaa luvan mukainen toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta. Valittajat vaativat, että hallinto-oikeus kumoaa aloitusluvan ja kieltää lupapäätöksen mukaisen ottamistoiminnan kiinteistöllä Liuskela 562-432-1-239 (ottoalue B), kunnes lupapäätös on lainvoimainen.

Lupapäätöstä koskevat vaatimukset

Valittajat vaativat, että Vaasan hallinto-oikeus

- 1) ensisijaisesti kumoaa Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian lautakunnan käsiteltäväksi tai
- 2) toissijaisesti muuttaa päätöstä ottoalueen B / kiinteistön Liuskela 562-432-1-239 osalta siten, että
  - kiinteistöjen 562-432-1-239 ja 562-432-1-156 väliselle rajalle jää 30 metrin suojavyöhyke päätetyn 5 metrin suojavyöhykkeen sijaan ja
  - kiinteistöllä 562-432-1-239 ei sallita mitään toimenpiteitä, jotka voivat vaikuttaa haitallisella tavalla luonnontilaiseen lähteeseen tai aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa kiinteistöllä 562-432-1-156.

Muutoksenhakijat vaativat lisäksi, että Suomen valtio määrätään korvaamaan heille asiassa hallinto-oikeudessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, tällä hetkellä oheisen laskelman mukaisesti arvonlisäveroineen 1.785,60 euroa, laillisine viivästyskorkeineen, kun kuukausi on kulunut hallinto-oikeuden päätöksen antamisesta.

PERUSTELUT

1. Lyhyesti

Valituksen kohteena olevassa Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan maaines- ja ympäristölupapäätöksessä ei ole otettu lainsäädännön edellyttämällä ja riittävällä tavalla huomioon luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvaa merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaraa ja valittajien omistamalle / hallitsemalle naapurikiinteistölle ja naapurikiinteistöllä harjoittamalle toiminnalle aiheutuvaa haittaa, vahinkoa ja kohtuutonta rasitusta.

Valittajat viittaavat perusteinaan Oriveden kaupungin ympäristölautakunnalle jättämässään, 28.5.2021 päivätyissä muistutuksissa esitettyihin perusteluihin ja muistutusten liitteisiin ja toteavat niiden lisäksi seuraavaa:

Lupapäätöksen mukainen kiviaineksen ottoalue B kiinteistöllä Liuskela (562-432-1-239) toisi Liuskemestarit & Co:n louhintatoiminnan, mukaan lukien

räjäytystyöt, erittäin lähelle valittajien omistamaa/hallitsemaa kiinteistöä, vain 5 metrin päähän kiinteistöjen rajasta. Kiviaineksen ottoalueen sijoittaminen näin lähelle kiinteistöjen rajaa aiheuttaa naapurikiinteistölle kohtuutonta rasitusta ja huomattavan turvallisuusriskin rajan välittömässä läheisyydessä työskenteleville työntekijöille, erityisesti räjäytystoiminnan osalta. Lupaehdoilla ja toiminnan sijoittelulla ei ole vähennetty toiminnasta aiheutuvaa ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa ja naapurikiinteistölle aiheutuvaa haittaa ja turvallisuusvaaraa riittävästi. Lisäksi toiminnasta aiheutuu melua, pölyä ja tärinää. Suojavyöhykkeen kiinteistöjen välillä tulisi olla vähintään 30 metriä ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti.

Lupapäätöksessä ei ole huomioitu lainkaan valittajien kiinteistöllä 562-432-1-156 sijaitsevaa luonnontilaista lähdeettä, joka sijaitsee vain noin 5 metrin päässä kiinteistöjen rajasta. Kysymyksessä on vesilain 2 luvun 11 § 1 momentin mukaan suojeltu luonnontilainen lähde, jota voidaan pitää myös maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettuna erikoisena luonnonesiintymänä. Luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuu lähteelle ja pohjavedelle merkittävää pilaantumisen vaaraa, mikä on kielletty ympäristönsuojelulaissa, eikä tätä ole huomioitu lupaehdoissa tai toiminnan sijoittelussa.

Lupapäätös on ympäristönsuojelulain 49 §:n vastainen, sillä toiminnasta aiheutuu merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista sekä naapurussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Lisäksi päätös on maa-aineslain 3 §:n vastainen, koska toiminnasta aiheutuu erikoisen luonnonesiintymän tuhoutumista.

2. Lupapäätöksen ottoalue B / kiinteistö Liuskela 562-432-1-239

Valituksenalaisen lupapäätöksen mukainen ottoalue B (kiinteistöllä Liuskela 562-432-1-239) sijaitsee valittajien omistaman/hallitseman kiinteistön (562-432-1-156) välittömässä läheisyydessä. Kiinteistöjen sijainti on todettavissa liitteenä olevasta kartasta ([liite 3 kiinteistökartta](#)).

Ottoalueen B välittömässä läheisyydessä valittajien kiinteistöllä työskentelee työntekijöitä käsityönä kiveä halkoen, huolitellen ja pinoten. Työskentelyalueen sijainti näkyy ilmakuvasista (liite 4 hakkuupaikat, alue korostettu sinisellä). Ilmakuva on maanmittauslaitokselta eikä se ole täysin nykytilanteen mukainen). Lupapäätöksen mukaan työntekijöiden välittömässä läheisyydessä tullaan harjoittamaan korkean luokan turvallisuusriskinä räjäytystoimintaa. Ottoalueen ja valittajien kiinteistön väliin lupapäätöksen mukaan jätetty 5 metrin suojavajöhyke on täysin riittämätön toiminnan haittavaikutuksiin ja vakaviin riskeihin nähden. Työntekijät on sijoitettu juuri tähän päähän tilaa turvallisuuden takia, koska yrityksen oma louhinta sijoittuu alueen itälaidalle.

Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan päätöksen perusteluissa on todettu virheellisesti seuraavaa: *"Ottosuunnan muuttaminen estää muun muassa räjäytystyössä mahdollisten heitteiden suuntautumisen muistutuksen jättäjän hallitsemalle kiinteistölle ja aiheuttamasta vahinkoa tai haittaa muistutuksen jättäjän omaisuudelle ja sen käytölle, terveyshaitan vaaraa ja kohtuutonta rasitusta."*

Työntekijät eivät voi missään tilanteessa työskennellä naapurikiinteistöllä turvallisesti, jos räjäytystyötä tehdään lähimmillään viiden metrin päässä. Myös alueella oleva valittajien omaisuus on vahingon vaarassa. On totta, että kiviaineksen ottosuunnan muuttaminen vähentää heitteiden riskiä valittajien kiinteistön ja työntekijöiden suuntaan, mutta ei poista sitä. Työntekijöiden kokemuksen perusteella joskus räjäytystyössä heitteitä lähtee myös ylöspäin, jolloin 5 metrin suojavajöhyke on täysin mitätön heitteiden osalta, räjähteiden palokaasuista ja painevaikutuksista puhumattakaan. Valittajat katsovat, että räjähdysvaaran arviointi on mennyt pieleen (laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 41§), eivätkä periaatteet räjähdysvaaralta suojautumiseksi (laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 42§) täyty, jos 5 metrin etäisyydellä louhinnasta on useampia ihmisiä tekemässä työtään ulkona. Tilanne poikkeaa turvallisuuden ja haittavaikutusten kannalta merkittävästi omalla kiinteistöllään harjoittamasta louhinta-/räjäytystoiminnasta, koska on mahdollisuus suunnitella ja

yhteensovittaa oma räjäytystoimintansa, työntekijöiden työskentelyaika ja sijainti, rahdin kuljetus ja lastaus, sekä asiakkaiden käynnit etukäteen siten, että vaaratilanteet vältetään ja turvaetäisyydet ja turvallisuus taataan. Naapurikiinteistöllä tapahtuvaan räjäytys- ym. toimintaan he eivät pysty vaikuttamaan tai sitä ennakoimaan millään tavalla.

Lupapäätöksessä ei myöskään esitetä tai lupaehtoissa määrätä, kuinka kiinteistöjen yhteistä rajaa lähimpänä olevat viimeiset viisi metriä louhittaisiin, koska suojaavaa kalliorintausta eri alueiden välille ei loppuvaiheessa enää jäisi.

Kiinteistöjen välisen suojavyöhyökkeen tulisi olla merkittävien haittojen vähentämiseksi ja turvallisuussyistä olla vähintään 30 metriä, kuten ELY-keskus on lausunnossaan katsonut. Vain tällä tavoin voidaan ehkäistä vahingon ja haitan aiheutumisen vaaraa.

Lupapäätöksessä on perusteltu kiinteistöjen välistä pientä 5 metrin suojaetäisyyttä yhdenvertaisuusperiaatteella ja liuskekivisuonen sijainnilla. Yhdenvertaisuusperiaate ei voi kuitenkaan syrjäyttää ympäristönsuojelulaissa säädettyjä luvan myöntämisedellytyksiä. Ympäristölupaa ei saa myöntää, jos toiminnasta aiheutuu mm. ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, kuten terveyshaittaa taikka vahinkoa tai haittaa toisen omaisuudelle tai sen käytölle, taikka naapurussuhdelain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Kiinteistöjen rajan läheisyydessä suoritettavasta louhinta-/räjäytystoiminnasta aiheutuva ympäristön pilaantumisen ja vahingon vaara sekä naapurikiinteistölle aiheutuva kohtuuton haitta on ilmeinen, ja lupapäätös tulee kumota tämän alueen osalta.

3. Luonnontilainen lähde

Valittajien kiinteistöllä, lähellä kiinteistön Liuskela ja ottoalue B:n rajaa, on luonnontilainen lähde. Lähde sijainti on merkitty [karttaliitteeseen 5](#), Lähde-kartta. Valittajat toivat lähteen suullisesti esille 14.9.2021 pidetyssä katselmuksessa, mutta sitä ei ole jostain syystä huomioitu lupapäätöksessä ja lupaehtoissa lainkaan.

Vesilain 2 luvun 11.1 §:n mukaan luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Ympäristölupamenettelyssä sovellettavan

ympäristönsuojelulain mukaan ympäristölupaa ei saa myöntää, jos toiminnasta aiheutuu mm. pohjaveden pilaantumista, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa taikka erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista. Vesilain mukaan suojellun luonnontilaisen lähteen pilaantumisvaaraa on pidettävä merkittävänä ympäristön ja/tai pohjaveden pilaantumisen vaarana. Luonnontilaista lähdettä voidaan pitää myös erityisenä luonnonolosuhteena ja maaineslaissa tarkoitettuna erikoisena luonnonesiintymänä, jota ei saa vaarantaa ottamistoiminnalla.

Luonnontilaista lähdettä ei ole huomioitu lupaehdoissa lainkaan. Valittajien konsultoiman vesiasiantuntijan mukaan on mahdollista, että räjäytystyöt lähteen läheisyydessä kiinteistöllä Liuskela vaikuttavat lähteeseen ja pohjaveteen haitallisesti, jopa katastrofaalisesti. Asiaa ei voi arvioida luotettavasti ilman kalliita geologisia poraustutkimuksia. Lisäksi lupa-aineiston mukaan luvanhakijan toiminnassaan käyttämä tie kulkee aivan kiinteistöjen rajalla, joten myös liikenteen päästöistä ja pölystä voi aiheutua haittaa luonnontilaiselle lähteelle. Luvanhakijan räjäytystöiden vaikutusta tähän luonnontilaiseen lähteeseen ja pohjavesiin ei ole selvitetty lainkaan.

Valittajat katsovat, että ensisijaisesti koko lähteen puoleisella kiinteistön Liuskela raja-alueella ei tule sallia nyt tai jatkossa mitään toimenpiteitä, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti lailla suojeltuun, harvinaiseen lähteeseen. Toissijaisesti luvanhakijan toiminnan vaikutukset luonnontilaiseen lähteeseen ja pohjaveteen tulisi selvittää ja haitat estää lupamääräyksin, ennen kuin lupaa toiminnalle voidaan myöntää.

4. Oikeudelliset perustelut

Lupapäätös tulee ensisijaisesti kumota ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain vastaisena kiinteistön Liuskela 562-432-1-239 osalta ja palauttaa ympäristölautakunnan käsiteltäväksi.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n perusteella ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen

kanssa mm.

- terveyshaittaa,
- merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa,
- YSL 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta, kuten pohjaveden pilaantumista,
- erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai
- eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta.

Ympäristönsuojelulain 5 § 1 momentin 2-kohdan mukaan ympäristön pilaantumisella tarkoitetaan sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa mm. terveyshaittaa, haittaa luonnolle ja sen toiminnoille, ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentymistä, vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle taikka muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Päästöllä puolestaan tarkoitetaan ihmisen toiminnasta aiheutuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä yhdestä tai useammasta kohdasta suoraan tai epäsuorasti ilmaan, veteen tai maaperään. (YSL 5 § 1 momentti 1 kohta)

Tässä tapauksessa YSL 49 §:n mukaiset ympäristöluvan myöntämisedellytykset eivät täyty erityisesti kiinteistöllä Liuskela olevan ottoalueen B sijoittelun ja ottamistoimintaan liittyvien lupaehtojen osalta. Naapurikiinteistön rajan tuntumassa tapahtuvasta louhinta- ja räjäytystoiminnasta aiheutuva ympäristön pilaantumisen vaara sekä kohtuuton haitta ja suoranainen vaara naapurikiinteistöllä työskenteleville ja oleskeleville sekä naapurin omaisuudelle on ilmeinen. Aiheutuvaa ympäristön pilaantumisen vaaraa ja muita haittoja ei ole vähennetty riittävästi lupaehtojen ja toiminnan sijoittelun avulla. Lupapäätös on tältä osin kumottava ja palautettava lautakunnalle.

Lisäksi lupapäätöksessä ei ole millään tavoin huomioitu valittajien kiinteistöllä olevan, vesilain 2:11 §:n mukaan suojellun luonnontilaisen lähteen ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Tältä osin päätös on sekä ympäristönsuojelulain että maa-aineslain vastainen. Lupapäätös tulee kumota kiinteistön Liuskela osalta ja asia palauttaa lautakunnalle. Ottamis-/louhimistoiminnan vaikutukset

lähteeseen ja pohjaveteen tulisi selvittää ennen kuin toiminnalle voidaan antaa lupa kiinteistöllä Liuskela. Toiminta tulisi sijoittaa mahdollisimman kauas lähteestä ja järjestää siten, että ympäristön tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa ei aiheudu.

5. Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Luvan hakija on saanut luvan aloittaa toiminnan ennen kuin lupapäätös on lainvoimainen. Valittajat vaativat, että hallinto-oikeus kumoaa aloittamisluvan ja kieltää lupapäätöksen mukaisen ottamistoiminnan kiinteistön Liuskela 562-432-1-239 alueella, kunnes lupapäätös on lainvoimainen. Toiminnan harjoittaminen kiinteistöllä Liuskela aiheuttaa edellä kuvattua ympäristön pilaantumisen vaaraa ja haittaa naapurille ja voi aiheuttaa peruuttamatonta vahinkoa luonnontilaiselle lähteelle ja pohjavedelle, joten toiminnan aloittaminen voisi tehdä muutoksenhaun hyödyttömäksi. Aiheutuvan vahingon vaara on sen tyyppinen, ettei vakuudella voida kattaa kaikkea vahinkoa

Tampereella 19 päivänä tammikuuta 2022

asianajaja, varatuomari

Pirkkala

LIITTEET

1. valituksenalainen päätös ja valitusosoitus
2. selvitys kuulutuksesta ja valitusajasta
3. kiinteistökartta alueen kiinteistöistä
4. ilmakehu valittajien kivityöstöalueesta
5. kiinteistökartta, johon merkitty lähde
6. oikeudenkäyntikululaskelma